

Audi Magazín

Odvaha. Pohyb. Inspirace. Styl.

Léto 2024

FUNKCIONALISMUS MAJÍ V GENECH

Zaměřit se výhradně na individuální obytnou výstavbu je mezi českými architekty spíše výjimečná záležitost. Tajemstvím úspěchu ateliéru KAREŠ ARCH je komplexní přístup k tvorbě, důraz na detail, kvalitní zpracování a čistý rukopis.

▲ Dvě horizontální desky, které nad sebou na pohled volně levitují a jsou propojeny pouze skleněnými plochami nabízí otevřené funkční dispozice s minimem vnitřních podpor. Zdánlivá lehkost stavby je vykoupena technicky náročným statickým řešením. Samozřejmostí jsou nejnovější technologie at už co se týká vytápění, chlazení či systém inteligentního řízení, který se stará o bezproblémový chod celého domu.

Nástup funkcionalismu patří v historii k těm fenoménům, které dokázaly zásadním způsobem ovlivnit směřování svého oboru, a znamenal podobnou revolucí v architektuře jako třeba Darwinova teorie o původu druhů v biologii nebo kvantová mechanika ve fyzice. Architektura se osvobodila od tisícileté zátěže výtvarných kánonů, symbolů a sociálních aspektů a vydala se na cestu čisté funkčnosti, logiky a zcela nové estetiky.

Dnes můžeme být hrdí na to, že elita průmyslově rozvinutého meziválečného Československa poskytla prostor pro rozvoj těchto nových

směrů. K nevýznamnějším ohniskům funkcionalismu patřilo Brno a není to zdaleka jen slavná vila Tugendhat, kterou zde můžeme obdivovat. Jedním z čelních představitelů brněnské funkcionalistické školy byl architekt Ivan Ruller a jeho žáci založili v roce 2004 ateliér, který vychází ze základních principů funkcionalismu a rozvíjí a transformuje jeho hodnoty do kontextu 21. století.

„K funkcionalismu mě jednoznačně přivedl vlastní postoj k životu, osobní pohled na svět, nastavení hodnot. Formován jsem byl rovněž významnými osobnostmi, s nimiž jsem se

měl tu čest setkat již v průběhu studia. Aktualnost a nadčasovost funkcionalismu je podle mého názoru dána současnou dobou. Přemíra podnětů, informací, velká dostupnost zdrojů a další elementy vytvářejí chaos, tlak a stres. Zde vnímám roli funkcionalistické architektury jako katalyzátoru umožňujícího zjednodušit, zpřehlednit a zklidnit náš životní prostor. Jednoduché struktury pak rovněž umožňují plně využití moderních technologií a také vytvoření symbiózy s okolní krajinou či zahradou,“ říká architekt Martin Kareš.

Jasný rukopis, velkorysý přístup

Architektura má potenciál stejně tak jako umělecká díla vzbuzovat v lidech emoce, což pro vilu z ateliéru KAREŠ ARCH jednoznačně platí. Domy evokují například dvě desky levitující v prostoru, prosklený obraz ve výrazném rámu nebo loď připravenou vylpout. Symbolika vil ale není prvoplánová, vychází z kontextu daného místa, požadavků budoucího majitele a samozřejmě také z jeho osobnosti. Čisté geometrické tvary, hladké bílé omítky, širokoúhlé prosklené plochy, pásová a kruhová okna, železobetonové moniéry, odvážné přesahující hmoty – to jsou vnější signifikantní znaky autorského rukopisu ateliéru KAREŠ ARCH. To podstatné ale najdeme uvnitř: logické uspořádání, velkorysý otevřený prostor, důraz na maximální propojení se zahradou, pohodlí a nejmodernější technologie. Nic nechybí ani nepřebývá, vše je citlivě vyvážené. Návrhy často vycházejí z půdorysu ve tvaru písmene L nebo širokého V, kde prosklené fasády jsou orientovány na terasy a do zahrady ve vnitřním rohu, zatímco z ulice je stavba uzavřená, s minimem oken, a chrání tak soukromí svých obyvatel. Interiér charakterizuje intenzivní prosvětlení, vzdušná atmosféra, pocit harmonie, volné průhledy a krásné výhledy ven, často na úchvatné okolní panoráma. „Dům nemá být bariérou, uzavírající kontakt s okolím. Má být v souladu se svým prostředím a umožňovat neustálé vzájemné prolínání interiéru a exteriéru po celý den a také vnitřní propojení mezi jednotlivými funkčními celky,“ pokračuje architekt.

Autorské dílo ale není žádná tvůrčí exhibice, vzniká po návštěvě pozemku, mnoha hodinách jeho pečlivé a detailní analýzy, řadě konzultací s klienty, poznávání jejich charakteru, veškerých potřeb, zálib a stylu života až po to, jak probíhá každodenní život rodiny. Mnoho a mnoho hodin zdánlivě neviditelné práce, jejíž efekt se projeví až s užíváním domu. Na základě vyhodnocení všech aspektů a pečlivém naslouchání potřeb a požadavků budoucího majitele ateliér vytvoří několik variant návrhu, z nichž si stavebník zvolí tu pravou. Následují měsíce další spolupráce, protože ateliér KAREŠ ARCH poskytuje kompletní servis od studie až po realizaci stavby a autorský dozor. Plně ručí za kvalitu své práce, která začíná první skicou a končí šampaňským po nastěhování klientů do nového domu. Tento přístup přinesl řadu úspěšných realizací nadstandardních vil v Brně, v Praze a dalších částech naší republiky.

Skryté detaily a špičkové technologie

Dalším charakteristickým prvkem pro architektu z ateliéru KAREŠ ARCH je práce se železobetonem, který dává konstrukci sílu, pevnost, ale i možnost originálních tvarů a otevřených, velkorysých prostor. Pohledový beton nabízí architektem prostor pro kreativitu - živý přírodní materiál je možné tvarovat do ladných křivek či do strohých geometrických linií.

▼ *Jedinečný transparentní dům s dominantními plně prosklenými fasádami do zahrady poskytuje svým majitelům maximální propojení s okolní přírodou. Díky otevřenému vnitřnímu obytnému prostoru, kdy veškeré nutné stěny i zábradlí jsou realizovány většinou z čírého skla, zůstává rodina stále v kontaktu.*

▲ *Vila s unikátním výhledem na věže hradu Špilberk či katedrály svatého Petra a Pavla je navržena s odkazem na nejlepší tradice funkcionalistické architektury - jednoduché geometrické tvarosloví, hladká sňehobílá fasáda, přesahy střeš, horizontální prosklení a ušlechtilé materiály, jako jsou travertin, makassar či onyx.*

▲ *Vila městského typu s nautickou symbolikou typickou pro funkcionalismus třicátých let je citlivě zasazena do přírody v těsné blízkosti borovicového lesa a s jedinečným výhledem na Brněnskou přehradu. Plně prosklená jižní stěna nabízí neustálý kontakt s okolní přírodou. Čalkové dispoziční řešení domu navíc zajišťuje svým majitelům absolutní soukromí. Dům je z většinyho prostoru zcela nenapádnutý a kalejdoucím tak zůstává kouzlo spojení vnitřního prostoru s rozlehlou terasou a bazénem utajeno.*

Velmi důležitou součástí tvůrčího konceptu je pak využití vysoce kvalitních materiálů, jako je dubové či exotické dřevo, přírodní kámen, ocel a sklo - materiály stejně trvanlivé a nadčasové jako sama architektura - a perfektní zpracování až do posledního detailu. To se týká i špičkových technologií, které daleko přesahují běžný standard rodinného domu. K vytápění jsou využívána tepelná čerpadla, teplovodní rozvody v podlahách a stropech umožňují vytápění i chlazení, velké prosklené plochy obsahují integrované fotovoltaické fólie. Inteligentní řízení domácnosti, rekupepace, stínící technika, LED osvětlení a veškeré další instalace jsou mistrně skryty v obkladech, podhledech a dalších konstrukcích tak, aby technologie dobře sloužily, ale nijak nerušily eleganci interiéru. Za každým zdánlivě jednoduchým detailem se skrývají hodiny a hodiny přemýšlení, dokud není dosaženo nejlepšího možného výsledku. „Každé řešení je zcela individuální a je to právě kvalita detailů, která posouvá úroveň bydlení výš,“ uvádí architekt.

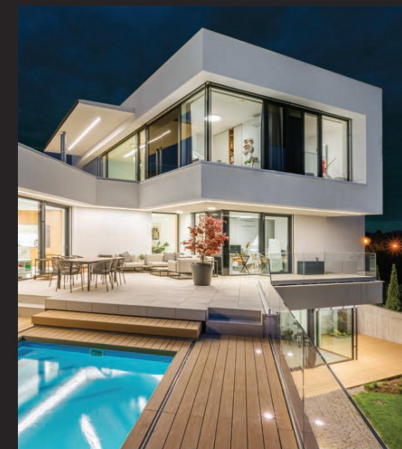
Krása je přirozená potřeba

Architektura ve funkcionalistickém stylu je dnes často prezentována jako tzv. minimalistická - jen s nezbytným vybavením, bez ozdob, dekorů... To je však další z mnoha omylů a chybných interpretací, kterých se některá média dopouštějí.

Obyvatelé vil třicátých let byli osobnosti s bohatým kulturním rozhledem, velkorysým přístupem k životu a ambicemi. Měli vztah k umění své doby, které je inspirovalo, a obklopoval se krásou patřilo k jejich životním potřebám. Historické fotografie těchto interiérů vypovídají, že citlivě vybrané obrazy, sochy či koberce byly nedílnou součástí jejich stylu života a vedly přirozený dialog s architekturou.

A právě tak to cítí Martin Kareš: „Miluji výtvarné umění a snažím se s ním své klienty seznamovat a tím je obohacovat. Mám rád figurativní malbu Lubomíra Typlta, s naší architekturou souzní například styl výtvarníků Petra Kvíčaly, Jana Poupěte či Jiřího Načeradského nebo reliéfy Stanislava Kolíbala. Obdivuji české skláře a snažím se využívat v interiéru díla špičkových značek, jako je Bomma nebo Lasvit. Rodinný dům samozřejměj nemůže sloužit jako galerie, ale výtvarné dílo jej má zdobit jako šperk, který korunuje krásnou ženu.“

Ateliér KAREŠ ARCH navazuje na to nejlepší z tradice české funkcionalistické architektury. Navrhuje domy tak, aby perfektně sloužily svým majitelům a zároveň skvěle vypadaly, a to zítřa, za pět i za třicet let. Když jeho stavby srovnáme s dnes rekonstruovanými prvorepublikovými vilami, je vidět, že tento princip funguje a má zcela nadčasovou hodnotu.

▲ *Atypický zkosný tvar, panoramatické prosklení a přesahující hmoty vytvářejí architektonickou kompozici, která se otevírá od úzkého vstupu na pozemek směrem k širokému obzoru. Povrch teras tvoří velkoformátová dlažba a plocha z terasových prken, v níž je zapuštěn bazén, který je opatřen speciálním na míru navrženým posuvným krytem ze stejného materiálu, který zajišťuje pod dlažbu. Originální řešení dalo exteriéru harmonický vzhled na zcela jiné estetické úrovni než při použití standardního bazénového zastřešení.*